

פניני מבשר טוב

ליקוטי אמרים מתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א
מביאלא

פרשת מקץ

להניח עצמו ליפול לזרועות היאוש, רק עומד נכון על משמרתו ומצפה תמיד לישועת ה'.

מבשר טוב 'אמונה'

טעם שקיבל פרע את פתרון יוסף יותר משאר החרטומין

הַנְּמַצָּא כִּזְהוּ אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ.
(מא לח)

ומעתה יתבאר המפורש בקרא "ואין פותר אותם לפרעה", שבאמת פתרו החלומות לפרעה, אולם לא נתיישבו על לב פרעה, לפי שלא נמצא בהם תכלית ומגמה מעשית. כלומר, דבאמת לולא היה יוסף פותר באופן שפתר, אלא כפתרון של החרטומים - היה מתקיים הפתרון הזה, כמ"ש בגמרא [ברכות נה.]: "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן, כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים". ואמרו שם: "כל החלומות הולכים אחר הפה". ובכן היה מתקיים בכל אופן שהיו פותרין.

אך פרעה לא קיבל פתרונו, שלא ראה בם תכלית כי אם דברי הבל ודמיונות, ולכן לא נחשב כפתרון החלום כלל.

גודל אמונתו של יוסף הצדיק הביאה אותו לישועה פלאית שלא בדרך הטבע.
וְשֵׁם אֲתָנוּ נֶעַר עֶבְרִי עֶבֶד לְשֵׁר הַטְּפָחִים.
(מא יב)

ופירש רש"י על פי המדרש: מזכירו בלשון בזיון, 'נער' שוטה ואין ראוי לגדולה.

ולכאורה תמוה: מה טעם נזכרו בתורתנו דבריו הנבזים של שר המשקים שהיה מבזה את יוסף, כי לא יתכן חלילה שיזכר בתורה תורת אמת דבר שאין בו אמת.

אכן כנראה: רוצה התורה הקדושה ללמדנו בזה, את עומק מצבו השפל והקשה שהיה יוסף הצדיק שרוי בו, כדי שנבין מזה גודל הנס והמהפכה שנעשה עמו אחר כך.

ויש לנו ללמוד מיוסף הצדיק, מה מופלא היה בטחונו בתוך כל מצב הירידה והנפילה הקשה שלו, שהיתה מדת בטחונו שלימה בתכלית, שהיה מאמין ובוטח כל העת בהשגחה עליונה מלמעלה בכל דבר שנעשה עמו, וידע תמיד שיש מנהיג לבירה, אשר נתנו במצרים ובבית האסורים וחשבה לטובה, ועל כן היה נשאר איתן בדעתו וכלבו בגבורה ובעזות דקדושה, שלא

כאשר דרשו בו [ב"ר פט, ג]: "כי מבית האסורים יצא למלוך [קהלת ד יד], זה יוסף, שיצא מבית האסורים של פרעה יצא למלוך וכו'". וכן הוא באבות דרבי נתן [פרק ט"ז]. כי בבת אחת הריצו את יוסף מן הבור, מקום אשר אסירי המלך אסורים, ויגלח ויחלף שמלותיו, והנה עומד הוא לפני פרעה, ובשעה קלה נהפך למשנה למלך על כל מצרים.

וזה נובע מכוח עמידתו איתן על נפשו, כמו שנתבאר מה שפעל ועשה בתיקון כל סדר שנות 'רוגזו של יוסף', שעמד איתן בתוקף מעמד נפשו הפנימי, ללא שינוי במהותו פנימה, בכל מה שעברו עליו נסיונות וייסורים תמידיים ותוכפים. - בזה בנה איתנות נפשו פנימה, שהיה יכול בבת אחת להתהפך עצמו לאיש אחר, ומבית האסורים יצא למלוך, שגילה בשעה אחת כח המלכות שהיה בו תמיד מתחילה קבוע בנפשו, ולא הניחו לדעוך ולהיעלם ממנו, רק שמר על גינוני נפשו וקדושתו העליונה תמיד בכל מצב, וממילא יצאה מלכותו הפנימית ונתגלה בבת אחת לשם ולתפארת. [עיי' בעמק דבר בראשית מא, מה].

וזהו כח מיוחד, כי מטבע האדם קשה מאוד לבצע בנפשו בבת אחת מהפכה אדירה שכזו, ולהתיישב איתן בפתאום במצב החדש, כמי שרגיל בו כבר שנים רבות. ונדרש לזה 'תקופת הסתגלות', עד שיסתגל וירגיל את נפשו אל המצב המחודש. אבל יוסף הצדיק פעל בנפשו בבת אחת את כל השינוי המהותי הזה כמבואר.

אולם יוסף פתר את החלום לא רק באופן שכך באמת יתקיים, אלא שהראה בפתרונו התכלית והענין המעשיו שבו. ופרעה כששמע, הבין בדעתו שזהו הפתרון האמיתי - שכל ענין צריך להיות באופן מעשי...

ובזה יונח טעם נותנו עצות לפרעה בלי שירדש, באמרו "ועתה ירא פרעה איש חכם ונבון", כי עצתו נאמנה בלתי נבדלת מפתרון החלום, אלא חלק ממהותה. דמכח היות יוסף אדם מעשי, יעץ לפרעה על דבר קיום החלום, דעצתו עצמה היתה הפתרון, כי כל חלום יש לו מטרה וענין מיוחד - אשר מן הנמנע היה להוציאה אל הפועל בלתי עצתו שיראה לתת את התבואה של שבע שני השובע לאדם חכם ונבון שלא יקלקם.

הוא שהפליא פרעה לאמר: "הראיתם כזה איש אשר רוח אלקים בו", דהן אמת בכל דור היו אנשים בעלי רוח הקודש, אלא שבכח יוסף היה להביא גילוי האלקות בתוך המציאות המעשית בתכלית, ולהאיר במעמקי התוהו ובוהו שבעוה"ז. ובזה נתייחד יוסף בפתרו חלום פרעה באופן מציאותי ומעשי עד מאוד יתר מכל חרטומיו ופותריו חלומותיו. דלא רק שפתר החלום, אלא ידע האיך להאירו באופן המעשי בתכלית הגמור.

אדם לעמל יולד עמ' ריב-ג

כח המלכות שהשריש יוסף בעם ישראל
דָּאָה נְתַתִּי אֶתְךָ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם. (מא)
 (מא)

מחודש מדי יום לכל איש ישראל, להוציא ולהתיר עצמו מכל אותם אסורים, שהנפש אסורה ואזוקה בהם, ובברכה מחודשת שבכל יום מתחדש זה הכח בכל יום. – כאשר כבר החדיר יוסף הצדיק בכל איש ישראל זה הכח האדיר, כי מבית האסורים יצא למלוך, בבת אחת ובשעה אחת של מהפכה של אמת, ניתן להשתחרר מכל אותם אזיקים קשים הכובלים ואוסרים נפשו ונשמתו של האדם.

ויגבה לבו בדרכי ה'

עיקר צרות ישראל בגלות בין העמים - שאינן מצפינין ומצניעין עצמם

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׂכָר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמָה תִּתְרָאוּ. (מב א)

הגורם לכל הצרות שסובלים ישראל בגלות רחמנא ליצלן, הוא מה שמתפארים בעשירותם ובהצלחתם, לעיני כל - תחת שצריך להיות בצנעה והסתר דבר. והוא שציוה לנו אבינו הזקן ישראל סבא [כמו"ש בכלי יקר] "למה תתראו", כפירש"י: "למה תראו עצמכם בפני בני ישמעאל ובני עשו כאלו אתם שבעים, שבאותה שעה עדיין היה להם תבואה. ולי נראה פשוטו למה תתראו, למה יהיו הכל מסתכלין בכס ומתמיהים בכס שאין אתם מבקשים לכס אוכל בטרם שיכלה מה שבידכם".

הרי שציוה לנו לא להתראות בפני העולם שיש לנו וכו', ובודאי אם "תתראו" ולא תצפינו עצמכם - זהו הגורם לכל הצרות בגלות. ואילו הצנע לכת, גורם לכל הברכות, דמרובה מידה טובה...

וכח זה הנחיל יוסף הצדיק לבני ישראל לדורות עולם, שיוכלו להפוך עצמם בבת אחת מבית האסורים יצא למלוך, מבירא עמיקתא לאיגרא רמא. כדמצינו בסוגיא דרבי אליעזר בן דורדיא בפ"ק דעבודה זרה [י.ז.] "יש קונה עולמו בשעה אחת", שהפך את עצמו מבעל עבירה הגדול ביותר שלא הניח עבירה שבעולם, ונעשה בבת אחת לרבי גדול המזומן ומתוקן לחיי עולם הבא עי"ש. - והיינו באותו כח פנימי הקיים בשורש פנימיותו של איש ישראל להתקדש עצמו ולהוציא את עצמו מכל מצב ומאסר קשה שבנפש בבת אחת. ובכוחם של יעקב ויוסף בתיקון 'רוגזו של יוסף', לשמור איתנות פנימיות נפש איש ישראל, והמצאת כח המהפכה האדיר ולגלותו בגילוי בנפש האדם פנימה.

ועל כך מברכים אנו בברכות השחר: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, מתיר אסורים". כי לא רק מי שנתפס באזיקים בבית הסוהר נחשב 'אסיר', אלא יש הרבה בחינות "אסורים" בפנימיות נפשם, בכבלי היצר הרע הקשים, ובעבותות קליפה הקשה המלפפתו וכורכתו בתסבוכות קשים פנימיים, שהאדם כמו 'אסיר' ממש בנפשו ולבו פנימה. ומרגיש עצמו לפעמים 'כבול' בתאוה הקשה, או במידות הקשים והשחתה פנימית, או שאר מרעין בישין שחדרו בנפשו פנימה, ותופסים וצובתים אותו כמו בצבת האזיקים, והרי הוא רחמנא ליצלן ממש בבחינת אסיר, הזועק להוציא ממסגר נפשו. - ועל כך נתקנה הברכה הזו מדי יום ביומו: "מתיר אסורים", שניתן כח

וזוהי הגאולה שבתוך הגלות. אכן כל זה הוא בתנאי, שהבית היהודי המשופע בכל טוב, מיוסד ומושתת על אדני הענוה והצניעות. אולם אם הוא ח"ו בפרהסיא, ובניקור עינים - זהו הגורם לכל צרות וסבל ישראל בגלות. והוא ההיפך מגאולה וקיום בתוך הגלות.

זכות נשים צדקניות ח"ב עמ' קעז-ה

והוא מה שראה בלעם "מה טובו אוהלך יעקב משכנותיך ישראל וכו'" [במדבר כד ה]. וכל זמן שהם בתים יהודיים נאמנים, הם בחינת "מה טובו", ואין קללת אומות העולם והסטרא אחרא יכולה לחול עליהם, מכיון שעל ידי הקדושה הם אטומים מכל רע.

תורת רבוה"ק

זאת חנוכה

בטעם השם 'זאת חנוכה', כתב מרן הרה"ק מפארצווא זי"ע בספרו ואלה הדברים שנאמרו לדוד: "יום האחרון של חנוכה נקרא 'זאת חנוכה'. כי כל אחד מישראל ביום האחרון של חנוכה נותן דין וחשבון לנפשו, ומתמרמר ונשבר לבו בקרבו, בהעלותו על לבבו שעברו הימים הקדושים האלה ימי חנוכה, הרומזים לדברים קדושים עד מאד, עד שנתעורר בהם הי"ג מכילין דרחמי, כמבואר בכתבי האר"י הקדוש, והוא לא עשה מאומה ולא תקן נפשו במאומה. ואפ"י הוא צדיק ופעל הרבה, אבל כן דרך הצדיקים לראות תמיד חסרון בעצמם, ומכש"כ האיש הפשוט, שהוא באמת לא פעל מאומה, צריך להיות לבו נשבר בקרבו, שעברו עליו ימים קדושים כאלה והוא כלה בהבל ימיו בתוהו וריק, ויוכל להיות ח"ו קטרוג על ישראל..."

"ובעבור זה נקרא היום הזה 'זאת חנוכה' שמתעורר הרצון כמאז ממש בחנוכה בזמן הנס... לכן מבואר בשם האר"י הקדוש בנוסח הברכה "להדליק נר חנוכה" ולא "נר של חנוכה", כי 'של חנוכה' משמע כי הוא רק זכר של חנוכה, אבל באמת הנר גם עתה הוא כמאז החנוכה בעצמו. והוא רק בכוחו יתברך, כי במעשינו אין שום ממש, רק בכוחו יתברך..."

מנהגי זאת חנוכה - אוצר המנהגים

פתילות ושמינים שנותרו - אם לא התנה עליהם עושה מדורה בפני עצמה למחרת חנוכה ושורפם. ואדמו"ר שליט"א נוהג לשורפם בזאת חנוכה.

בהורמנא דמלכא נתבקשתי לברר המנהגים הנפוצים בקרב קהילות ישראל בעת שריפת הפתילות ולאחר שהבאתי הדברים אל הקו"פ הורה מרן ארמו"ר שליט"א לומר המזמור בתהילים ס"ז כמובא בסידור האריז"ל, למנצח בנגינות מזמור וכו': אלוקים יחננו וכו'. ומרן אדמו"ר שליט"א מוסיף ואומר: זאל פארברענט ווארין אלע שלעכטץ.

עיתים מורה מרן אדמו"ר שליט"א לזמר זמירות חנוכה בעת שריפת הפתילות.

ומרן אדמו"ר שליט"א אמר כמה פעמים על זה כי הם שיורי מצווה המעכבין את הפורענות.

הגליון השבוע נתרם
על ידי
הרה"ח ר' שלום וצלר
שליט"א
לרגל שמחת הולדת בתו
בשעה טובה ובמזל טוב
זכות רבותינו הקדושים ודברי
תורתיהם יעמוד לו לברכה והצלחה
ונחת מכל יוצאי חלציו בבריאות
גופא ונהוריה מעליא